

Rossini
Petite messe
solennelle

Michałowski / Zawartko / Rehlis / Lampert / Goliński
Chór Filharmonii Narodowej
Warsaw Philharmonic Choir

Bartosz Michałowski, Chór Filharmonii Narodowej i soliści, 18 maja 2018
Bartosz Michałowski, Warsaw Philharmonic Choir and soloists, 18 May 2018

-
- * Fisharmonia koncertowa (Kunsthharmonium) Theodora Mannborga (Borna–Lipsk, 1936)
z Muzeum Organów Śląskich Akademii Muzycznej w Katowicach /
Harmonium (Kunsthharmonium), instrument by Theodor Mannborg (Borna–Leipzig, 1936)
from the Museum of Silesian Organs at the Academy of Music in Katowice

Chór Filharmonii Narodowej
Warsaw Philharmonic Choir

Bartosz Michałowski
dyrygent, dyrektor chóru / conductor, choir director

Joanna Zawartko
sopran / soprano

Agnieszka Rehlis
mezzosopran / mezzo-soprano

Andrzej Lampert
tenor

Łukasz Goliński
baryton / baritone

Ewa Wilczyńska
fortepian / piano

Agnieszka Kopacka-Aleksandrowicz
fortepian / piano

Piotr Wilczyński
fisharmonia* / harmonium*

Gioachino Rossini

(1792–1868)

Petite messe solennelle

na cztery głosy solowe, chór, dwa fortepiany i fisharmonię /

for four solo voices, choir, two pianos and harmonium

(1863)

Nagranie odbyło się podczas koncertów 18 i 19 maja 2018 roku
w Sali Koncertowej Filharmonii Narodowej. /

Recorded in concert on 18th and 19th May 2018
at the Warsaw Philharmonic Concert Hall.

CD 1 *Kyrie*

1. *Kyrie eleison* (chór / choir) 6'24

Gloria

2. *Gloria in excelsis Deo* (soliści, chór / soloists, choir) 0'50
3. *Et in terra pax* (soliści, chór / soloists, choir) 2'00
4. *Gratias agimus tibi* (alt, tenor, bas / alto, tenor, bass) 4'53
5. *Domine Deus* (tenor) 5'41
6. *Qui tollis* (sopran, alt / soprano, alto) 6'56
7. *Quoniam* (bas / bass) 7'24
8. *Cum Sancto Spiritu* (chór / choir) 5'32

Credo

9. *Credo in unum Deum* (soliści, chór / soloists, choir) 4'19
10. *Crucifixus* (sopran / soprano) 4'01
11. *Et resurrexit* (soliści, chór / soloists, choir) 4'42
12. *Et vitam venturi* (soliści, chór / soloists, choir) 4'06

czas całkowity / total time: 56'53

CD 2 1. *Offertorium* (*Prélude religieux*) 8'06

2. *Sanctus* (soliści, chór / soloists, choir) 5'35
3. *O salutaris Hostia* (sopran / soprano) 6'03
4. *Agnus Dei* (alt, chór / alto, choir) 10'00

czas całkowity / total time: 29'46

Łabędzi śpiew

Gioachina Rossiniego

Grzegorz Zieziula

***Petite messe solennelle* (Mała msza uroczysta) jest ostatnim arcydziełem, które wyszło spod ręki Gioachina Rossiniego. Trzeba przyznać, że w twórczości tego genialnego włoskiego kompozytora, zdominowanej przez dzieła operowe, muzyka religijna zachowywała zawsze stałą, choć dyskretną obecność. Już jako kilkunastoletni adept sztuki muzycznej skomponował cztery msze. Utwory te znane są dzisiaj jako *Messa di Bologna*, *Messa di Milano*, *Messa di Ravenna* i *Messa di Rimini*. Ponadto w roku 1820 napisał tzw. *Messa di Gloria*, przeznaczoną na głosy solowe, chór i orkiestrę (jej prawykonanie odbyło się w Neapolu).**

Pierwszy wybitny utwór religijny, *Stabat Mater*, Rossini skomponować miał dopiero jako człowiek w pełni dojrzały, *notabene* w momencie, gdy swoją twórczość operową definitywnie już zakończył (po pamiętnej paryskiej premierze *Wilhelma Tella*, wystawionego w 1829 roku, żadnego nowego dzieła dla sceny już nigdy nie napisał). Stało się to zresztą w wyniku szczęśliwego zbiegu okoliczności, gdyż pierwsza wersja *Stabat Mater* na głosy solowe, chór i orkiestrę powstała jako odpowiedź na zamówienie, złożone mu w czasie pobytu w Madrycie przez prałata Manuela Fernández de Varełę, dostojnika kościelnego posiadającego rozległe wpływy na dworze hiszpańskim. Stworzoną wówczas we współpracy z zaprzyjaźnionym kompozytorem Giovannim Tadolinim i obłożoną przez Rossiniego zakazem upubliczniania partyturę wykonano w Madrycie w Wielki Piątek 1833 roku w prywatnej kaplicy prałata. Jednak po śmierci Vareli, gdy rękopis *Stabat Mater* został wykupiony przez sprytnych, liczących na ogromne zyski wydawców, kompozytor – po uprzednim przeprowadzeniu zwycięskich batalii sądowych w obronie swoich praw autorskich – zaprezentował nową, udoskonaloną

„paryską” wersję *Stabat Mater* – tę, którą podziwiamy dzisiaj w salach koncertowych. Uzupełnił ją o ustępy, których skomponowanie powierzył wcześniej Tadolinemu. W ten sposób utwór w całości stał się dziełem Rossiniego. Swojego pierwszego wykonania dzieło doczekało się w Paryżu na początku 1842 roku.

Po trudnych doświadczeniach ze *Stabat Mater* Rossini powrócił do umuzyczniania łacińskich tekstów liturgicznych dopiero po dwudziestu latach. Jak przypuszcza jeden z biografów kompozytora, Richard Osborne, inspirację mógł czerpać z twórczości przedwcześnie zmarłego Louisa Niedermeyera, niespełnionego kompozytora operowego, który u schyłku swojej kariery pisał dzieła sakralne; stworzył też w Paryżu szkołę muzyki religijnej. Jak zobaczymy, swemu szczeremu podziwowi dla spuścizny Niedermeyera Rossini dał wyraz właśnie w *Petite messe solennelle*.

Rękopis dzieła poprzedził kompozytor dowcipnym – a przy tym bardzo wymownym – „wstępem”:

Mała msza uroczysta na cztery głosy, z akompaniamentem dwóch fortepianów i fisharmonii, skomponowana na mojej wilegiaturze w Passy, dwunastu śpiewaków trojga płci – mężczyźni, kobiety i kastraci – wystarczy do jej wykonania, ośmiu w chórach i czterech solistów, w sumie dwunastu Cherubinów. Dobry Boże, wybac mi takowe porównanie, dwunastu także jest apostołów na przedstawiającym słynną kolację fresku namalowanym przez Leonarda, a zwanym Ostatnią wieczerzą. Któż by dał wiarę! Są między Twoimi uczniami tacy, którzy intonują fałszywe nuty! Boże, bądź pewien, zaświadczam, że nie ma Judaszów na moim obiedzie i że moi uczniowie

zaśpiewają czysto i con amore na Twą chwałę tę małą kompozycję, która jest niestety ostatnim grzechem śmiertelnym mojej starości. G. Rossini, Passy 1863.

Nawiązując do konwencji dobrze znanej z wielu zachowanych kompozytorskich autografów pochodzących z XVIII i XIX stulecia, Rossini nie zapomniał także o umieszczeniu na ostatniej karcie krótkiego, odautorskiego „epilogu”, ponownie zabarwiając swą wypowiedź jakże dla niego charakterystyczną nutą autoironii:

Dobry Boże! Oto ukończona ta biedna mała msza. Czy napisałem muzykę sakralną, czy też sakramencką muzykę? Jak dobrze wiesz, urodziłem się dla opery buffa! Nieco wiedzy, trochę serca, i to wszystko. Bądź więc błogosławiony i obdarz mnie rajem. G. Rossini, Passy 1863.

Napisana przez Rossiniego msza, wbrew dodanemu określeniu *petite* (mała), jest utworem pełnowymiarowym. Ten nieco mylący epitet można odnosić jedynie do przewidzianej pierwotnie obsady wokalne (skromny, ośmioosobowy chór miał być, według zaleceń kompozytora, wzmacniany przez solistów) i akompaniamentu (złożonego z dwóch fortepianów i fisharmonii). I chociaż właśnie tę małoobsadową wersję Rossini szczególnie sobie upodobał, kilka lat później dokonał orkiestracji swojego dzieła, wychodząc z założenia, że jeśli sam tego za życia nie uczyni, to i tak po jego śmierci zrobią to za niego inni.

Prawykonanie *Petite messe solennelle* odbyło się 14 marca 1864 roku. Uświetniło uroczystość poświęcenia prywatnej kaplicy znajdującej się w rezydencji hrabiego i hrabiny

Pillet-Will (żona hrabiego, Louise, była adresatką dedykacji dzieła). W obsadzie wokalne znaleźli się cenieni przez kompozytora artyści włoscy (wbrew zacytowanej odautor-skiej nocie nie było jednak wśród nich kastratów): tenor Italo Gardoni, siostry Carlotta i Barbara Marchisio (pierwsza dysponująca głosem sopranowym, druga – altowym) oraz belgijski bas Louis Agniesz. Chór składał się z ośmiu najzdolniejszych uczniów Conservatoire de Paris wybranych w tym celu przez samego Daniela Aubera, wybitnego kompozytora, a zarazem ówczesnego dyrektora tej prestiżowej uczelni muzycznej. Publiczność stanowiło niewielkie grono wybranych, wśród których znaleźli się czołowi paryscy kompozytorzy – wspomniany Auber, Michele Carafa, Giacomo Meyerbeer i Ambroise Thomas. Następnego dnia wykonanie powtórzono przed dużo większą publicznością obejmującą także przedstawicieli władz kościelnych, świata polityki, elit finansowych (Rothschildowie), krytyków pisujących do czołowych gazet oraz środowiska muzycznego (m.in. François-Auguste Gevaert, ksiądz Giuseppe Poniatowski oraz ponownie Meyerbeer, który przybył po raz drugi, by oddać w ten sposób hołd geniuszowi Rossiniego).

Otwierające kompozycję chóralsne *Kyrie* ma budowę trzyczęściową ABA'. W akompaniamencie części skrajnych *Kyrie eleison* (*Andante maestoso*) pojawia się charakterystyczny, ostinatowy motyw w partii fortepianu. Kontrastują one z częścią środkową *Christe eleison* (*Andantino moderato*), nawiązującą do dawnych wzorców polifonii wokalne, śpiewaną przez chór *a cappella*. Warto wspomnieć, że ustęp ten, opatrzony uwagą *tutto sotto voce e legato*, jest w rzeczywistości interpolacją: to dokonana przez Rossiniego przeróbka *Et incarnatus* z mszy uroczystej wspomnianego wcześniej Louisa Niedermeyera.

Część druga, *Gloria*, składa się z sześciu ustępów. Pierwszy z nich *Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax* (odpowiednio w tempach *Allegro maestoso* i *Andantino mosso*) anonsowany przez tryumfalne akordy fortepianu wykonuje chór i czterech solistów. Dalej – w kolejności – następują: wprowadzający nastrój pogodnej medytacji tercet altu, tenoru i basu *Gratias agimus tibi* (*Andante grazioso*), aria tenorowa o wyraźnie operowym konturze *Domine Deus* (*Allegro giusto*), przepojony religijnym żarem duet na sopran i alt *Qui tollis peccata mundi* (*Andantino mosso*), pełna wzniosłego patosu aria basowa *Quoniam tu solus sanctus* (*Allegro moderato*) i chóralna fuga podwójna wykonywana *a cappella*, której pojawienie się poprzedza powrót tryumfalnych akordów fortepianu *Cum Sancto Spiritu* (*Allegro maestoso*).

Część trzecia, *Credo*, składa się z trzech ustępów. Pierwszy, na chór i solistów *Credo in unum Deum*, utrzymany jest w tempie określonym dowcipnie przez kompozytora jako *Allegro cristiano*. Drugi stanowi aria sopranowa *Crucifixus* (*Andantino sostenuto*), swym pogodnym charakterem całkowicie oderwana od powagi tekstu liturgicznego (rozkołysanie rytmiczne jej akompaniamentu kojarzyć nam się dzisiaj może z... muzyką rozrywkową albo z bluesowymi synkopami, co zauważył już przed laty Luigi Rognoni). Trzeci to finał na chór i solistów *Et resurrexit* (*Allegro*) zwieńczony kolejną podwójną fugą, *Et vitam venturi*.

Swoistym instrumentalnym intermezzem wprowadzającym nas do dalszych części mszy jest *Offertorium* (*Prélude religieux*) przeznaczone na fortepian (*Andante maestoso. Andante mosso*). Składa się ono z krótkiego, akordowego preludium, łącznika i rozbudowanego ustępu wykorzystującego technikę imitacyjną. Świadczy o próbie zaadaptowania

przez Rossiniego stylu polifonicznego Johanna Sebastiana Bacha, którego *Das Wohltemperierte Klavier* włoski kompozytor z wielkim zainteresowaniem wówczas studiował (jak zauważył Philip Gossett, Rossini od 1857 roku był jednym z subskrybentów edycji krytycznej dzieł Bacha). Następujące po nim krótkie *Ritornello (Andante)* grane przez fisharmonię wprowadza nas do kolejnych części Mszy.

Rozpoczyna je *Sanctus* na chór *a cappella (Andantino mosso)*. Następnie pojawia się dodany przez Rossiniego epizod solowy – pełna słodyczy i niepozobawiona kilku dramatycznych kulminacji aria altowa *O salutaris Hostia* utrzymana w metrum trójdzielnym, które przywodzi niekiedy skojarzenia z walcem (*Andantino sostenuto*). Całość zwieńcza patetyczne *Agnus Dei (Largo)* intonowane przez głos altowy, dialogujący z chórem.

Nie spełniło się co prawda wielkie marzenie kompozytora, który pragnął usłyszeć ten utwór w kościele, nie powiodły się bowiem jego zabiegi o uzyskanie od papieża Piusa IX zwolnienia z obowiązującego ówczesnie zakazu śpiewu kobiet w świątyniach katolickich. Pomimo to, zamykając swą twórczość *Petite messe solennelle*, Rossini raz jeszcze udowodnił, że ani podeszły wiek, ani dotkliwie problemy zdrowotne nie były w stanie osłabić jego genialnej inwencji twórczej, która do ostatnich dni nie uległa wyczerpaniu. Jego kompozycja zajęła miejsce w rzędzie najbardziej oryginalnych dzieł muzyki sakralnej XIX stulecia, obok twórczości religijnej Ferenc Liszta i Hectora Berlioza. Stała się muzycznym i duchowym testamentem swojego twórcy, otwierając szerokie perspektywy przyszłym kontynuatorom, nawiązującym w swej twórczości do łacińskich tradycji liturgii katolickiej.

foto. / photo: DELUGA.art

Przed koncertem, 18 maja 2018
Before the concert, 18 May 2018

Gioachino Rossini's swansong

Grzegorz Zieziula

The *Petite messe solennelle* ('Little solemn mass') is the last masterwork to be penned by Gioachino Rossini. In the oeuvre of this brilliant Italian composer, dominated by operatic works, sacred music always maintained a constant, albeit discreet, presence. He wrote four masses already in his teens. Those works are known today as the *Messa di Bologna*, *Messa di Milano*, *Messa di Ravenna* and *Messa di Rimini*. In addition, in 1820, he composed the so-called *Messa di Gloria*, scored for solo voices, choir and orchestra (first performed in Naples).

Rossini would not compose his first outstanding sacred work, the *Stabat Mater*, until he had fully matured as a composer, *nota bene* when he had definitively ended his operatic work (following the memorable Paris premiere of *Guillaume Tell*, staged in 1829, he would never write another work for the stage). And it came about through happenstance, when the first version of the *Stabat Mater* for solo voices, choir and orchestra was written in response to a commission he received while in Madrid from the prelate Manuel Fernández Varela, an ecclesiastic dignitary who was highly influential at the Spanish court. Composed in collaboration with his composer friend Giovanni Tadolini and banned from publication by Rossini, it was performed in Madrid on Good Friday 1833 in the prelate's private chapel. After Varela's death, however, when the manuscript

of the *Stabat Mater* was purchased by wily publishers counting on huge profits, the composer – having waged victorious court battles in defence of his copyright – presented a new, improved ‘Parisian’ version of his work – the one that we admire in concert halls today. In it, he rewrote sections previously composed by Tadolini. In that way, the composition became entirely the work of Rossini. It was first performed in Paris at the beginning of 1842.

After the difficult experiences with the *Stabat Mater*, Rossini did not return to setting Latin liturgical texts until twenty years later. As one of the composer’s biographers, Richard Osborne, supposes, he could have drawn inspiration from the work of Louis Niedermeyer, an unfulfilled operatic composer who late in his career wrote sacred works and established a school of sacred music in Paris, before dying prematurely. In the *Petite messe solennelle*, as we will see, Rossini expressed his genuine admiration for Niedermeyer’s legacy.

The composer preceded the manuscript of this work with a witty – and highly suggestive – ‘introduction’:

‘Petite messe solennelle’ in four parts, with the accompaniment of two pianos and a harmonium. Composed during my country sojourn in Passy, twelve singers of three sexes – men, women and castrati – will suffice for its performance, eight in chorus and four soloists, all told twelve Cherubim. Dear Lord, forgive me such a comparison: there are also twelve Disciples in Leonardo’s fresco of The Last Supper. Who would believe it! There are those among Your pupils who intone false notes!! Lord, rest assured that there

will be no Judas at my supper and that my pupils will sing cleanly and con amore in praise of You this little composition which is alas the final mortal sin of my old age.
G. Rossini, Passy 1863.

Referring to a convention familiar from many autograph musical manuscripts dating from the eighteenth and nineteenth centuries, Rossini did not forget to include on the last page a short 'epilogue', again inflecting his words with a characteristic touch of self-irony:

Dear Lord! This poor little mass is finished. But have I written sacred music or damned music? As well You know, I was born for opera buffa! Some knowledge, a little heart, and that's all. So blessed be and grant me paradise. G. Rossini, Passy 1863.

The mass written by Rossini, contrary to the term *petite*, is a full-scale work. That rather misleading epithet may refer only to the original vocal forces (a modest eight-strong choir bolstered by soloists) and accompaniment (consisting of two pianos and a harmonium). And although Rossini was particularly fond of that version, a few years later he orchestrated the work – under the assumption that if he did not do so himself, then someone else would do it after his death.

The first performance of the *Petite messe solennelle* was given on 14 March 1864. It graced the consecration of the private chapel in the residence of Count and Countess Pillet-Will (the count's wife, Louise, was the work's dedicatee). The vocalists comprised Italian artists esteemed by the composer (contrary to the composer's note quoted above,

they did not include castrati): the tenor Italo Gardoni, the sisters Carlotta and Barbara Marchisio (soprano and alto respectively) and the Belgian bass Louis Agniesz. The choir was made up of the eight most gifted pupils of the Conservatoire de Paris, chosen for the occasion by none other than Daniel Auber – an outstanding composer and incumbent director of that prestigious musical institution. The audience consisted of a small select group, which included leading Parisian composers – besides Auber, also Michele Carafa, Giacomo Meyerbeer and Ambroise Thomas. The next day, the performance was reprised before a much larger audience that also included representatives of the ecclesiastic authorities, the world of politics, the financial elite (the Rothschilds), critics writing for leading newspapers and the musical milieu (among them François-Auguste Gevaert, Prince Giuseppe Poniatowski and once again Meyerbeer, who returned to pay tribute to Rossini's genius).

The choral Kyrie that opens this composition displays an ABA' ternary structure. The accompaniment of the outer sections *Kyrie eleison* (*Andante maestoso*) features a characteristic ostinato motif in the piano part. They contrast with the middle section *Christe eleison* (*Andantino moderato*), referring to old models of vocal polyphony, sung by the choir *a cappella*. It is worth mentioning that this section, marked *tutto sotto voce e legato*, is actually an interpolation: Rossini's reworking of *Et incarnatus* from a solemn mass by Louis Niedermeyer.

The second movement Gloria consists of six sections. The first of them, *Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax* (*Allegro maestoso* and *Andantino mosso* respectively), announced by triumphant piano chords, is performed by the choir and four soloists. It is followed,

in order, by a mood-setting buoyant meditation rendered by a trio of alto, tenor and bass, *Gratias agimus tibi* (*Andante grazioso*), a tenor aria with a distinctly operatic contour, *Domine Deus* (*Allegro giusto*), a ardently pious duet for soprano and alto, *Qui tollis peccata mundi* (*Andantino mosso*), the exalted bass aria *Quoniam tu solus sanctus* (*Allegro moderato*) and a choral double fugue performed *a cappella*, the appearance of which is preceded by the return of the piano's triumphant chords, *Cum Sancto Spiritu* (*Allegro maestoso*).

The third movement Credo consists of three sections. The first, for choir and soloists, *Credo in unum Deum*, adheres to a tempo wittily defined by the composer as *Allegro cristiano*. The second is the soprano aria *Crucifixus* (*Andantino sostenuto*), with its cheerful character utterly detached from the seriousness of the liturgical text (the rhythmic rocking of its accompaniment may be associated today with... pop music or blues syn-copations, as Luigi Rognoni noted years ago). The third is a finale for choir and soloists, *Et resurrexit* (*Allegro*), crowned with another double fugue, *Et vitam venturi*.

The Offertory (*Prélude religieux*), written for piano (*Andante maestoso. Andante mosso*), is a sort of instrumental intermezzo. It comprises a short, chordal prelude, a bridge and an elaborate section employing imitation technique. It attests to Rossini's attempt to adapt the polyphonic style of Johann Sebastian Bach, whose *Wohltemperiertes Klavier* was being studied with great interest by the Italian composer at that time (as Philip Gossett has noted, from 1857 Rossini was one of the subscribers to the critical edition of Bach's works). The ensuing short *Ritornello* (*Andante*), played by the harmonium, leads into the following parts of the mass.

They begin with the Sanctus for choir *a cappella* (*Andantino mosso*). This is followed by a solo episode added by Rossini – an alto aria full of sweetness, but not devoid of dramatic climaxes, *O salutaris Hostia*, in triple time, which sometimes brings to mind associations with a waltz (*Andantino sostenuto*). The work ends with a solemn *Agnus Dei* (*Largo*), intoned by the alto voice in dialogue with the choir.

The composer's great dream of hearing this work in a church was never fulfilled, as his efforts to secure from Pope Pius IX an exemption from the ban on women singing in Catholic churches came to nought. Nevertheless, in rounding off his oeuvre with the *Petite messe solennelle*, Rossini proved once again that neither his advanced years nor his acute health problems could diminish his brilliant creative inventiveness, which remained unexhausted to the end of his days. His composition took its place among the most original sacred music of the nineteenth century, alongside works by Ferenc Liszt and Hector Berlioz. It became its composer's musical and spiritual testament, opening up broad vistas for future continuators referring in their work to Latin traditions in the Catholic liturgy.

foto: / photo: DELUGA.art

Ewa Wilczyńska, Bartosz Michałowski, Joanna Zawartko, Agnieszka Rehlis,
Filharmonia Narodowa, 18 maja 2018 / Warsaw Philharmonic, 18 May 2018

Petite messe solennelle

tekst / text

CD 1

1.

Kyrie eleison
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Panie, zmiłuj się nad nami.
Chryste, zmiłuj się nad nami.
Panie, zmiłuj się nad nami.

Lord, have mercy.
Christ, have mercy.
Lord, have mercy.

2.

Gloria in excelsis Deo.

Chwała na wysokości Boga,

Glory to God in the highest,

3.

Et in terra pax hominibus
bonae voluntatis.
Laudamus te, benedicimus te,
adoramus te, glorificamus te.

a na ziemi pokój ludziom
dobrej woli.
Chwalimy Cię. Błogosławimy Cię.
Wielbimy Cię. Wysławiamy Cię.

and on earth peace to people of
good will.
We praise you, we bless you,
we adore you, we glorify you.

4.

Gratias agimus tibi
propter magnam gloriam tuam.

Dziękuję Ci składamy,
bo wielka jest chwała Twoja.

We give you thanks
for your great glory.

5.

Domine Deus, Rex caelestis,
Deus Pater omnipotens.
Domine Fili unigenite,
Jesu Christe,
Domine Deus, Agnus Dei,
Filius Patris.

6.

Qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.

7.

Quoniam tu solus Sanctus.
Tu solus Dominus.
Tu solus Altissimus,
Jesu Christe.

8.

Cum Sancto Spiritu
in gloria Dei Patris.
Amen.

Panie Boże, Królu nieba,
Boże Ojczy wszechmogący.
Panie, Synu Jednorodzony,
Jezu Chryste,
Panie Boże, Baranku Boży,
Synu Ojca.

Który gładzisz grzechy świata,
zmiłuj się nad nami.
Który gładzisz grzechy świata,
przyjm błaganie nasze.
Który siedzisz po prawicy Ojca,
zmiłuj się nad nami.

Albowiem tylko Tyś jest święty,
tylko Tyś jest Panem,
Tylko Tyś najwyższy,
Jezu Chryste.

Z Duchem Świętym
w chwale Boga Ojca.
Amen.

Lord God, heavenly King,
O God, almighty Father.
Lord Jesus Christ,
Only Begotten Son.
Lord God, Lamb of God,
Son of the Father.

You take away the sins of the world,
have mercy on us;
you take away the sins of the world,
receive our prayer;
you are seated at the right
hand of the Father,
have mercy on us.

For you alone are the Holy One,
you alone are the Lord,
you alone are the Most High,
Jesus Christ,

with the Holy Spirit,
in the glory of God the Father.
Amen.

9.

Credo in unum Deum,
Patrem omnipotentem,
factorem caeli et terrae,
visibilem omnium
et invisibilem.

Et in unum Dominum Jesum
Christum,

Filium Dei unigenitum.

Et ex Patre natum
ante omnia saecula.

Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero.

Genitum, non factum,
consubstantialem Patri:
per quem omnia facta sunt.

Qui propter nos homines
et propter nostram salutem
descendit de caelis.

Et incarnatus est de Spiritu Sancto
ex Maria Virgine
et homo factus est.

10.

Crucifixus etiam pro nobis:
sub Pontio Pilato;
passus et sepultus est.

Wierzę w jednego Boga,
Ojca Wszechmogącego,
Stworzyciela nieba i ziemi,
wszystkich rzeczy widzialnych
i niewidzialnych.

I w jednego Pana Jezusa
Chrystusa,

Syna Bożego Jednorodzonego,
który z Ojca jest zrodzony
przed wszystkimi wiekami.

Bóg z Boga, Światłość ze Światłości,
Bóg prawdziwy z Boga
prawdziwego.

Zrodzony, a nie stworzony,
współistotny Ojcu;
a przez Niego wszystko się stało.

On to dla nas ludzi
i dla naszego zbawienia
zstąpił z nieba.

I za sprawą Ducha Świętego
przyjął ciało z Maryi Dziewicy
i stał się człowiekiem.

Ukrzyżowany również za nas,
pod Poncjuszem Pilatem
został umęczony i pogrzebany.

I believe in one God,
the Father almighty,
maker of heaven and earth,
of all things visible
and invisible.

I believe in one Lord Jesus
Christ,

the Only Begotten Son of God,
born of the Father
before all ages.

God from God, Light from Light,
true God from true God;

begotten, not made,
consubstantial with the Father;
through him all things were made.

For us men,
and for our salvation
he came down from heaven;

and by the Holy Spirit
was incarnate of the Virgin Mary,
and became man.

For our sake he was crucified
under Pontius Pilate,
he suffered death and was buried.

11.

Et resurrexit tertia die,
secundum Scripturas.
Et ascendit in caelum:
sedet ad dexteram Patris.

Et iterum venturus est cum gloria,
iudicare vivos et mortuos,
cujus regni non erit finis.

Et in Spiritum Sanctum,
Dominum et vivificantem:
qui ex Patre Filioque procedit.

Qui cum Patre et Filio
simul adoratur et conglorificatur:
qui locutus est per prophetas.

Et unam, sanctam, catholicam
et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma
in remissionem peccatorum.
Et exspecto resurrectionem
mortuorum.

12.

Et vitam venturi saeculi.
Amen.

I zmartwychwstał trzeciego dnia,
jak oznajmia Pismo.
I wstąpił do nieba;
siedzi po prawicy Ojca.

I powtórnie przyjdzie w chwale
sądzić żywych i umarłych,
a Królestwu Jego nie będzie
końca.

Wierzę w Ducha Świętego,
Pana i Ożywiciela,
który od Ojca i Syna pochodzi.

Który z Ojcem i Synem
wspólnie odbiera uwielbienie
i chwałę;
który mówił przez proroków.

Wierzę w jeden, święty,
powszechny
i apostołski Kościół.
Wyznaję jeden chrzest
na odpuszczenie grzechów.
I oczekuję wskrzeszenia
umarłych.

I życia wiecznego w przyszłym
świecie. Amen.

And rose again on the third day
in accordance with the Scriptures.
He ascended into heaven
and is seated at the right hand
of the Father.

He will come again in glory
to judge the living and the dead;
and his kingdom will have
no end.

I believe in the Holy Spirit,
the Lord, the giver of life,
who proceeds from the Father
and the Son,
who with the Father and the Son
is adored and glorified,

who has spoken through
the prophets.
I believe in one, holy, catholic
and apostolic Church.

I confess one Baptism
for the forgiveness of sins
and I look forward to
the resurrection of the dead

and the life of the world to come.
Amen.

CD 2

1.

[*Preludio religioso*]

2.

Sanctus, Sanctus, Sanctus,
Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt caeli et terra
gloria tua.

Hosanna in excelsis.

Benedictus qui venit
in nomine Domini.

Hosanna in excelsis.

3.

O salutaris Hostia,
Quae caeli pandis ostium:
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.
Amen.

4.

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi,
miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi,
dona nobis pacem.

Święty, Święty, Święty,
Pan Bóg Zastępów.

Pełne są niebiosa i ziemia
chwaly Twojej.

Hosanna na wysokości.

Błogosławiony, który idzie
w imię Pańskie.

Hosanna na wysokości.

O Zbawcza Hostio, godna czci,
co lud do niebios wieszysz bram.

Znój srogi nęka wiernych Ci.
Daj siłę, pomoc żeślij nam.
Amen.

Baranku Boży, który gładzisz
grzechy świata,
zmiłuj się nad nami.

Baranku Boży, który gładzisz
grzechy świata,
obdarz nas pokojem.

Holy, Holy, Holy
Lord God of hosts.

Heaven and earth are full
of your glory.

Hosanna in the highest.

Blessed is he who comes.
in the name of the Lord.

Hosanna in the highest.

O saving Victim, open wide
The gate of heaven to us below,
Our foes press on from every side;
Your aid supply, your strength
bestow. Amen.

Lamb of God, you take away
the sins of the world,
have mercy on us.

Lamb of God, you take away
the sins of the world,
grant us peace.

Chór Filharmonii Narodowej

Chór Filharmonii Narodowej rozpoczął profesjonalną działalność artystyczną w 1953 roku pod kierunkiem Zbigniewa Soi. Kolejnymi kierownikami chóru byli Roman Kuklewicz (1955–1971), Józef Bok (1971–1974), Antoni Szaliński (1974–1978), Henryk Wojnarowski (1978–2016). W styczniu 2017 roku kierownictwo objął Bartosz Michałowski.

Głównym nurtem działalności artystycznej zespołu jest udział w koncertach symfonicznych i oratoryjnych z Orkiestrą Filharmonii Narodowej oraz *a cappella* na macierzystej estradzie. Chór występuje tu wielokrotnie w każdym sezonie, regularnie bierze udział w Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”, w Międzynarodowym Festiwalu „Wratislavia Cantans”, Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej „Eufonie” oraz Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena.

Chór Filharmonii Narodowej prowadzi intensywną działalność artystyczną na arenie międzynarodowej. Koncertował w Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Grecji, Hiszpanii, Islandii, Izraelu, Niemczech, Rosji, Szwajcarii, Turcji, na Litwie, Łotwie, we Francji i Włoszech,

a w maju 2015 roku wraz z Orkiestrą Filharmonii Narodowej brał udział w tournée koncertowym po Wielkiej Brytanii. Zapraszany jest również na wspólne koncerty przez takie orkiestry, jak Berliner Philharmoniker, Münchner Philharmoniker, Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Bamberger Symphoniker, orkiestry symfoniczne w Tel Awiwie i Jerozolimie, Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia w Rzymie, Orchestre Symphonique de la Monnaie w Brukseli, Orchestra Sinfonica Siciliana w Palermo, Orchestra del Teatro alla Scala w Mediolanie.

Pierwszy występ Chóru na scenie operowej zaowocował kolejnymi zaproszeniami: do Mediolanu – La Scala (1989 – *Oberon* Webera, 1990 – *Fidelio* Beethovena), Wenecji – La Fenice (1986 – *Żywot rozpustnika* Strawińskiego, 1987 – *Czarodziejski flet* Mozarta), Paryża (1989 – *Fidelio* Beethovena), Palermo (1992 – *Król Roger* Szymanowskiego, 1993 – *Król Edyp* Strawińskiego, *Antygona* Honeggera) oraz Pesaro (1994 – *Włoszka w Algierze* Rossiniego). W latach 1988, 1990 i 2001 Chór FN brał udział w uroczystych koncertach organizowanych dla Jana Pawła II w Watykanie.

Zespołem dyrygowali wybitni polscy i zagraniczni mistrzowie batuty i kompozytorzy – Moshe Atzmon, Gary Bertini, Andrzej Boreyko, Sergiu Comissiona, Henryk Czyż, Charles Dutoit, Vladimir Fedoseyev, sir Charles Groves, Jacek Kaspszyk, Kazimierz Kord, Jan Krenz, Helmut Koch, Witold Lutosławski, Lorin Maazel, Jerzy Maksymiuk, Igor Markevitch, Andrzej Markowski, Kurt Masur, Zubin Mehta, Grzegorz Nowak, Seiji Ozawa, Krzysztof Penderecki, Zoltán Peskó, sir Simon Rattle, Helmuth Rilling, Wolfgang Rennert, Ljubomir Romansky, Witold Rowicki, Hanns-Martin Schneidt, Jerzy Semkow,

David Shallon, Giuseppe Sinopoli, Stanisław Skrowaczewski, Leopold Stokowski, Igor Strawiański, Tadeusz Strugała, Stanisław Wisłocki, Antoni Wit i Bohdan Wodiczko.

Ogromny repertuar Chóru FN obejmuje ponad 400 dzieł oratoryjnych i utworów *a cappella* różnych epok – od średniowiecza do współczesności. Szczególne miejsce zajmuje w nim muzyka polska, a zwłaszcza twórczość Krzysztofa Pendereckiego. Zespół wykonuje i nagrywa wszystkie jego dzieła oratoryjne i *a cappella*. W lutym 2017 roku pierwsza płyta z cyklu *Penderecki conducts Penderecki (Dies illa, Psalmi Dawida i Hymny do św. Daniła i Wojciecha)* otrzymała prestiżową nagrodę Grammy w kategorii Best Choral Performance, a pięć wcześniejszych nagrań uzyskało nominacje do tej nagrody: *Pasja według św. Łukasza* (dwukrotnie, 1991 – pod dyktando kompozytora, 2004 – pod dyktando Antoniego Wita), *Polskie Requiem* (2005), *VII Symfonia „Siedem bram Jerozolimy”* (2007), *Jutrznia* (2009). Nominowano także płytę z dziełami Karola Szymanowskiego *Stabat Mater, Demeter i Veni Creator* (2008). Nagranie *Polskiego Requiem* otrzymało też Record Academy Award 2005 (przyznawaną przez japoński magazyn „Record Geijutsu”). W kwietniu 2009 roku pierwszą płytę z mszami Stanisława Moniuszki (DUX) nagrodzono Fryderykiem w kategorii Album Roku – Muzyka Chóralna i Oratoryjna. W maju 2010 roku druga płyta została wyróżniona przez francuską Académie du Disque Lyrique Orphée d’Or – Arturo Toscanini w kategorii Najlepsza inicjatywa fonograficzna, za jaką uznano promocję twórczości Stanisława Moniuszki. Obie płyty stanowią jedyne na rynku światowym nagranie wszystkich mszy kompozytora. W marcu 2011 roku Chór otrzymał Fryderyka za pochodzące z 1989 roku nagranie *Requiem. Missa pro defunctis* Romana Maciejewskiego, wydane ponownie w nowej szacie graficznej w 2010 roku z okazji 100. rocznicy urodzin kompozytora. Kolejnymi

dwoma Fryderykami zespół został nagrodzony za nagrania dzieł Karola Szymanowskiego: w 2018 roku – za album z *Litaniją do Maryi Panny, Stabat Mater* i *III Symfonią „Pieśń o nocy”* (wraz z Orkiestrą Filharmonii Narodowej pod batutą Jacka Kaspszyka), a w 2020 roku – za nagranie opery *Hagith* (wraz z Polską Orkiestrą Radiową pod dyrekcją Michała Klauzy). W 2018 roku wziął udział w nagraniu monumentalnego zbioru *100 na 100. Muzyczne dekady wolności*, opublikowanego przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne, prezentującego 100 dzieł polskich kompozytorów z lat 1918–2019. Zespół zarejestrował utwory Romana Padlewskiego, Juliusza Łuciuka i Romualda Twardowskiego, a do kolekcji dołączono wcześniejsze nagrania utworów Szymanowskiego (cały zbiór również uhonorowano Fryderykiem w roku 2020).

W dorobku płytowym Chóru znajdują się także kolędy (nagranie DVD oraz CD) oraz m.in. *Mesjasz, Izrael w Egipcie* i *Juda Machabeusz* Händla, *Requiem* Mozarta, *Fidelio* i *IX Symfonia* Beethovena, *Requiem* Verdiego, *Potępienie Fausta* Berlioza, *Te Deum* Brucknera, *Pasja* Elsnera, *VIII Symfonia* Mahlera, *Litanie ostrobramskie* Moniuszki, *Msze* Maklakiewicza, *Sceny* z „*Fausta*” Goethego Schumanna, *Norma* Belliniego, *Holender tułacz* Wagnera, *Missa pro pace* Kilara, *Ein deutsches Requiem* Brahmsa, *Requiem* Dwořaka i *VIII Symfonia „Kwiaty polskie”* Wajnberga.

foto. / photo: Grzesiek Mart

Chór Filharmonii Narodowej w trakcie próby
Warsaw Philharmonic Choir in rehearsal

Warsaw Philharmonic Choir

The Warsaw Philharmonic Choir was founded in 1953 under Zbigniew Soja. Later chorus masters have included Roman Kuklewicz (1955–1971), Józef Bok (1971–1974), Antoni Szaliński (1974–1978) and Henryk Wojnarowski (1978–2016), and since January 2017, the post has been held by Bartosz Michałowski.

The Choir's performances focus on symphonic and oratorio concerts with the Warsaw Philharmonic Symphony Orchestra, as well as *a cappella* performances in the Warsaw Philharmonic Hall. Each season, the Choir stages numerous concerts here, and also appears regularly at the Warsaw Autumn International Festival of Contemporary Music, Wratislavia Cantans International Festival, International Music Festival of Central and Eastern Europe Eufonie and Ludwig van Beethoven Easter Festival.

The Warsaw Philharmonic Choir has also performed extensively abroad, in Austria, Belgium, Denmark, Finland, Greece, Spain, Iceland, Israel, Germany, Russia, Switzerland, Turkey, Lithuania, Latvia, France and Italy. In May 2015, it also toured Great Britain with the Warsaw Philharmonic Symphony Orchestra. The Choir has been frequently

invited to perform in concerts with such outstanding orchestras as the Berliner Philharmoniker, Münchner Philharmoniker, Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, RIAS-Symphonie-Orchester Berlin, Bamberger Symphoniker, Tel Aviv and Jerusalem Symphony Orchestras, Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia in Rome, Orchestre Symphonique de la Monnaie, Orchestra Sinfonica Siciliana in Palermo and Orchestra del Teatro alla Scala in Milan.

The Choir's first appearance on an opera stage brought further invitations to opera houses: La Scala (Weber's *Oberon*, 1989; Beethoven's *Fidelio*, 1990), La Fenice in Venice (Stravinsky's *The Rake's Progress*, 1986; Mozart's *Die Zauberflöte*, 1987), Paris (Beethoven's *Fidelio*, 1989); Palermo (Szymanowski's *King Roger*, 1992; Stravinsky's *Oedipus Rex*, 1993; Honegger's *Antigone*, 1993), and Pesaro (Rossini's *L'Italiana in Algeri*, 1994). In 1988, 1990 and 2001, the Choir sang in gala concerts organised for Pope John Paul II at the Vatican.

The Choir has been conducted by such outstanding Polish and international masters of the baton and composers as Moshe Atzmon, Gary Bertini, Andrzej Boreyko, Sergiu Comissiona, Henryk Czyż, Charles Dutoit, Vladimir Fedoseyev, Sir Charles Groves, Jacek Kaspzyk, Kazimierz Kord, Jan Krenz, Helmut Koch, Witold Lutosławski, Lorin Maazel, Jerzy Maksymiuk, Igor Markevitch, Andrzej Markowski, Kurt Masur, Zubin Mehta, Grzegorz Nowak, Seiji Ozawa, Krzysztof Penderecki, Zoltán Peskó, Sir Simon Rattle, Helmuth Rilling, Wolfgang Rennert, Ljubomir Romansky, Witold Rowicki, Hanns-Martin Schneidt, Jerzy Semkow, David Shallon, Giuseppe Sinopoli, Stanisław Skrowaczewski, Leopold Stokowski, Igor Stravinsky, Tadeusz Strugała, Stanisław Wisłocki, Antoni Wit and Bohdan Wodiczko.

The Choir's wide repertoire comprises over 400 oratorios and a *cappella* works, ranging from the Middle Ages to contemporary pieces. A special place in the Choir's repertoire is occupied by Polish music, especially pieces by Krzysztof Penderecki. The ensemble has performed and recorded all of his oratorios and a *cappella* works. In February 2017, the Choir received the most prestigious award of the phonographic industry, a Grammy, in the 'Best Choral Performance' category, for the first CD in the Penderecki Conducts Penderecki series (featuring *Dies Illa*, *Psalms of David*, *Hymn to St Danill* and *Hymn to St Adalbert*). The Choir had been nominated for a Grammy six times before: five times for its recordings of Krzysztof Penderecki's works, i.e. *St Luke Passion* (two nominations: in 1991, conducted by the composer, and in 2004, conducted by Antoni Wit), *Polish Requiem* (2005), Symphony No. 7 'Seven Gates of Jerusalem' (2007) and *Utrenja* (2009), and also for a Karol Szymanowski album featuring, among others, *Stabat Mater*, *Demeter* and *Veni Creator* (2008). The album with the *Polish Requiem* also received the Record Academy Award 2005 (from the Japanese magazine *Record Geijutsu*). In April 2009, the Choir's album *Stanisław Moniuszko - Masses* received a Fryderyk Award, in the 'Album of the Year - Choral and Oratorio Music' category, whilst the second volume was honoured with an Orphée d'Or de l'Académie du Disque Lyrique, in the category 'Best Phonographic Initiative', in May 2010. The latter was given in recognition of its promotion of Stanisław Moniuszko's oeuvre. These two CDs are the world's only recording of Moniuszko's complete masses. In March 2011, the Choir received a Fryderyk Award for its 1989 CD recording of Roman Maciejewski's *Requiem. Missa pro defunctis*, which was reissued with a new graphic layout in 2010 to mark the 100th anniversary of the composer's birth. The ensemble has been awarded two more Fryderyks for Karol Szymanowski recordings: in 2018

for an album featuring *Litany to the Virgin Mary*, *Stabat Mater* and Symphony No. 3 'Song of the Night' (with the Warsaw Philharmonic Orchestra under the baton of Jacek Kasprzyk), and in 2020 for the opera *Hagith* (with the Polish Radio Orchestra in Warsaw and Michał Klauza). In 2018, the Choir featured on a recording of a vast collection called *100 for 100: Musical Decades of Freedom*, released by PWM, featuring 100 works by Polish composers from the years 1918–2019. The ensemble recorded pieces by Roman Padlewski, Juliusz Łuciuk and Romuald Twardowski, and the CD set also included its earlier recordings of Szymanowski's works (the collection as a whole was singled out for yet another Fryderyk Award in 2020).

The Choir's discography also comprises Christmas carols (DVD and CD), as well as Handel's *Messiah*, *Israel in Egypt* and *Juda Maccabaeus*, Mozart's *Requiem*, Beethoven's *Fidelio* and Symphony No. 9, Verdi's *Requiem*, Berlioz's *La damnation de Faust*, Bruckner's *Te Deum*, Elsner's *Passion*, Mahler's Symphony No. 8, Moniuszko's *Litanies of Ostra Brama*, Maklakiewicz's *Masses*, Schumann's *Scenes from Goethe's Faust*, Bellini's *Norma*, Wagner's *Der fliegende Holländer*, Kilar's *Missa pro pace*, Brahms's *Ein deutsches Requiem*, Dvořák's *Requiem* and Weinberg's Symphony No. 8 'Polish Flowers'.

Chór
Filharmonii Narodowej
Warsaw Philharmonic
Choir

Bartosz Michałowski
Dyrektor Chóru /
Choir Director

Justyna Pakulak
Dyrygent – asystent /
Assistant Conductor

Soprany / Sopranos

Katarzyna Bienias
Magdalena Dobrowolska
Monika Dobrzyńska-Krysiak
Joanna Dudzińska
Justyna Jedynak-Obłóza
Aneta Kapla
Krystyna Lewandowska
Marta Mularczyk
Maria Muszyńska
Inga Poškutė
Magdalena Schabowska
Ewelina Siedlecka-Kosińska
Eliza Sikora
Sylwia Sikorska
Barbara Szczerbaczewicz

Alty / Altos

Jadwiga Bartnik
Beata Dąbrowska
Anna Fijałkowska
Joanna Gontarz
Małgorzata Hennig
Marzanna Jadczyk
Olga Janiec
Jolanta Kaczyńska-Lechnio
Anna Kozłowska
Ewa Matuszewska
Ewa Mieczkowska
Małgorzata Spodniewska-
-Szyndler
Anna Stawarz
Małgorzata Stupnicka

Tenory / Tenors

Jakub Burzyński
Mariusz Cyciura
Marcin Jaskowski
Henryk Kutysz
Mariusz Latek
Robert Lawrence
Marcin Lewicki
Adam Sławiński
Marek Sz wajkowski
Zbigniew Tupczyński
Tomasz Warmijak
Grzegorz Wiśniewski
Tadeusz Wiśniewski

Basy / Basses

Krzysztof Chalimoniuk
Dariusz Golec
Mirosław Grabski
Sebastian Gunerka
Adam Kaczyński
Miłosz Kondraciuk
Bogumił Kozłowski
Marian Parczała
Piotr Stawarski
Roman Wawreczko
Piotr Widlarz
Marek Wota
Przemysław Żywczok

**Korepetytorzy pianości /
Répétiteurs**

Ariadna Pustoła
Ewa Wilczyńska

**Inspektor Chóru /
Choir Personnel Manager**

Dariusz Golec

**Bibliotekarz /
Librarian**

Roman Wawreczko

fot. / photo: Weronika Kosińska

Bartosz Michałowski

Bartosz Michałowski

Dyrektor Chóru Filharmonii Narodowej, dyrygent

Ukończył z wyróżnieniem Wydział Dyrygentury Chóralnej Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu. W latach 1998–2005 był asystentem Stefana Stuligrosza i dyrygentem „Poznańskich Słowików” – Chóru Chłopięcego i Męskiego Filharmonii Poznańskiej, z którym koncertował wielokrotnie, m.in. w Niemczech, we Francji, w Hiszpanii, Belgii, Szwecji, Austrii, Rosji i Japonii.

Jest zwycięzcą IX Ogólnopolskiego Konkursu Dyrygentów Chóralnych w Poznaniu, w którym wyróżniono go również za świadomość pracy nad emisją głosu w zespole chóralnym. W 2015 roku otrzymał Orphée d’Or de l’Académie du Disque Lyrique w Paryżu oraz nominację do nagrody Fryderyk, którą został wyróżniony w 2020 roku za nagranie wraz z Chórem Filharmonii Narodowej opery *Hagith* Karola Szymanowskiego. Otrzymał także dwie nominacje do International Classical Music Awards 2022. Założyciel, dyrektor artystyczny i dyrygent Poznańskiego Chóru Kameralnego. Pomyślnawca i dyrektor Ogólnopolskiego Konkursu Kompozytorskiego „Opus 966” oraz twórca warsztatów kompozytorskich dla dzieci i młodzieży „Pisz muzykę – to proste!”, a także współautor projektu „Obrazowanie” (Muzeum Narodowe w Poznaniu).

W czasie swojej dotychczasowej pracy z Chórem Filharmonii Narodowej poprowadził w siedzibie Filharmonii i poza nią kilkadziesiąt koncertów, m.in. *Pieśni kurpiowskie* Szymanowskiego, *Msze* Zoltána Kodálya i Aleksandra Grieczaninowa, *Petite messe solennelle* Gioachina Rossiniego, *Mszę „Koronacyjną”* i *Requiem* Wolfganga Amadeusa Mozarta, oratoria *Paulus* Felixa Mendelssohna-Bartholdy'ego, *Mesjasz* Georga Friedricha Händla, *Chrystus na Górze Oliwnej* Ludwiga van Beethovena oraz *Litanie ostrobramskie* Stanisława Moniuszki. Przygotował zespół do prawykonania opery sakralnej *Mojżesz* Antona Rubinsteina (dyr. Michaił Jurowski), wykonania i premierowego nagrania opery *Paria* Moniuszki we włoskiej wersji językowej oraz do kilkudziesięciu koncertów wokально-instrumentalnych Chóru i Orkiestry Filharmonii Narodowej, współpracując z tak znakomitymi dyrygentami, jak m.in. Andrzej Boreyko, Ton Koopman, Christoph König, Matthew Halls, Martin Haselböck, Jacek Kasprzyk i Krzysztof Penderecki.

Artysta zapraszany jest do udziału w słynnych festiwalach, takich jak Schleswig-Holstein Musik Festival czy Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena. Regularnie współpracuje z renomowanymi instytucjami i orkiestrami. Ma w swym dorobku liczne prawykonania.

Równolegle z aktywną działalnością dyrygencką przez wiele lat doskonalił umiejętności i wiedzę z zakresu emisji głosu – ukończył kursy mistrzowskie prowadzone przez Poppy Holden (Wielka Brytania), Christiana Elsnera (Niemcy) i Józefa Fraksteina (Polska). Jest wykładowcą Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie (ma stopień doktora).

Bartosz Michałowski

Director of the Warsaw Philharmonic Choir, conductor

Bartosz Michałowski graduated with distinction in choral conducting from Poznań Music Academy. In 1998–2005, he was assistant to Stefan Stuligrosz and conductor of the 'Poznań Nightingales' Boys' and Men's Choir, with which he performed extensively in Germany, France, Spain, Belgium, Sweden, Austria, Russia and Japan.

He won first prize in the 9th Polish National Choral Conductors Competition in Poznań. In 2015, he won the Orphée d'Or of the Académie du Disque Lyrique, and was nominated for one of the Polish record industry's Fryderyk awards. In 2020, he received a Fryderyk for a recording of Szymanowski's opera *Hagith* (with the Warsaw Philharmonic Choir). He also received two nominations for the International Classical Music Awards 2022. Michałowski is the founder and artistic director of Poznań Chamber Choir, one of the leading Polish ensembles of its kind, and of the 'Opus 966' Polish Composition Competition. He also devised the 'Pisz Muzykę – to proste!' ('Write music – it's easy!') composing workshops for children and co-produced the 'Obrazowanie' ('Picture playing') project at the National Museum in Poznań.

As Director of the Warsaw Philharmonic Choir, he has conducted Szymanowski's *Kurpian Songs*, masses by Kodály and Gretchaninov, Rossini's *Petite messe solennelle*, Mozart's *Coronation Mass* and *Requiem*, and oratorios: *Paulus* by Mendelssohn, *Messiah* by Handel, *Christ on the Mount of Olives* by Beethoven and *Litanies of Ostra Brama* by Moniuszko. He prepared the ensemble for the first ever performance of Anton Rubinstein's sacred opera *Moses* (conducted by Michail Jurowski) and for a performance and the first ever recording of Moniuszko's opera *Paria* in Italian, and has also helped prepare vocal-instrumental concerts of the Warsaw Philharmonic Choir and Orchestra, collaborating with such eminent conductors as Andrzej Boreyko, Ton Koopman, Christoph König, Matthew Halls, Martin Haselböck, Jacek Kasprzyk and Krzysztof Penderecki.

He has participated in renowned festivals including the Schleswig-Holstein Musik Festival and Ludwig van Beethoven Easter Festival, and has collaborated regularly with renowned institutions and orchestras. He has numerous first performances to his credit.

In addition to gaining experience as a conductor, Bartosz Michałowski has spent many years working on enhancing his skills and knowledge in the field of voice production, completing masterclasses with Poppy Holden (Great Britain), Christian Elsner (Germany) and Józef Frakstein (Poland). He holds a PhD and is a lecturer at the Fryderyk Chopin University of Music.

Joanna Zawartko

sopran

Zadebiutowała w 2013 roku partią tytułową w *Rusalka* Antonína Dvořáka podczas koncertowego wykonania tej opery w Filharmonii Dolnośląskiej im. Stefana Strahla w Jeleniej Górze. Rok później rozpoczęła współpracę z Operą Wrocławską jako Desdemona w *Otello* Giuseppe Verdiego. W repertuarze ma również m.in. partie Tatiany w *Eugeniuszu Onieginie* Piotra Czajkowskiego, Mimì w *Cyganerii* Giacomo Pucciniego, Amelii w operze Verdiego *Simon Boccanegra*, Micaëli w *Carmen* Georges'a Bizeta, Zemfiry w *Aleko* Siergieja Rachmaninowa, Ortlindy w *Walkirii* Richarda Wagnera, Roksany w *Królu Rogerze* Karola Szymanowskiego oraz tytułowe w *Halce* Stanisława Moniuszki, *Hagith* Szymanowskiego i *Siostrze Angelice* Pucciniego.

Artystka regularnie występuje m.in. w Oper Graz, Badisches Staatstheater Karlsruhe, Tiroler Landestheater Innsbruck, Landestheater Linz, Operze Wrocławskiej, Teatrze Wielkim w Łodzi oraz w filharmoniach: Dolnośląskiej, Kaliskiej, Koszalińskiej im. Stanisława Moniuszki, Filharmonii im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie, Narodowej w Warszawie, Pomorskiej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy,

Poznańskiej im. Tadeusza Szeligowskiego, Sudeckiej im. Józefa Wiłkomirskiego w Wałbrzychu, Śląskiej im. Henryka Mikołaja Góreckiego w Katowicach oraz Koszyckiej, a także w Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu.

Joanna Zawartko współpracowała z takimi dyrygentami, jak: Bassem Akiki, Adam Banaszak, Jakub Chrenowicz, Marzena Diakun, Seokwon Hong, Jacek Kaspszyk, Roland Kluttig, Tadeusz Kozłowski, Ewa Michnik, Marcin Nałęcz-Niesiołowski, Marek Pijarowski, Markus Poschner, Wojciech Rodek, Zygmunt Rychert, Jerzy Salwarowski, Robertas Šervenikas, Ruben Silva, Daniele Squeo, Piotr Sułkowski, Jan Ślęk, Johannes Willig, Tadeusz Wojciechowski.

Ukończyła Akademię Muzyczną im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w klasie śpiewu solowego Agaty Młynarskiej-Klonowskiej. Jest laureatką międzynarodowych i ogólnopolskich konkursów, m.in.: 9. Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Stanisława Moniuszki w Warszawie i 49. Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Antonína Dvořáka w Karlowych Warach. Laureatka nagrody Koryfeusz Muzyki Polskiej 2018 w kategorii Odkrycie Roku.

Joanna Zawartko

Joanna Zawartko

soprano

She made her debut in 2013 with the titular role in Antonín Dvořák's *Rusalka* in a concert performance of that opera at the Lower Silesia Philharmonic in Jelenia Góra. A year later she began working with the Wrocław Opera in the role of Desdemona in Giuseppe Verdi's *Otello*. Her repertoire also includes the parts of Tatiana in Pyotr Tchaikovsky's *Eugene Onegin*, Mimì in Giacomo Puccini's *La bohème*, Amelia in Verdi's *Simon Boccanegra*, Micaëla in Georges Bizet's *Carmen*, Zemfira in Sergey Rachmaninov's *Aleko*, Ortlinde in Richard Wagner's *Die Walküre*, Roksana in Karol Szymanowski's *King Roger* and the titular roles in Stanisław Moniuszko's *Halka*, Szymanowski's *Hagith* and Puccini's *Suor Angelica*.

She performs regularly at such venues as the Oper Graz, Badisches Staatstheater Karlsruhe, Tiroler Landestheater Innsbruck, Landestheater Linz, Wrocław Opera, Teatr Wielki in Łódź, the Lower Silesia and Kalisz philharmonic halls, Stanisław Moniuszko Philharmonic in Koszalin, Henryk Wieniawski Philharmonic in Lublin, Warsaw Philharmonic, Ignacy Jan Paderewski Pomeranian Philharmonic in Bydgoszcz,

Tadeusz Szeligowski Poznań Philharmonic, Józef Wiłkomirski Sudecka Philharmonic in Wałbrzych, Henryk Mikołaj Górecki Silesian Philharmonic in Katowice and Košice Philharmonic, as well as the National Forum of Music in Wrocław.

Zawartko has worked with such conductors as Bassem Akiki, Adam Banaszak, Jakub Chrenowicz, Marzena Diakun, Seokwon Hong, Jacek Kasprzyk, Roland Kluttig, Tadeusz Kozłowski, Ewa Michnik, Marcin Nałęcz-Niesiołowski, Marek Pijarowski, Markus Poschner, Wojciech Rodek, Zygmunt Rychert, Jerzy Salwarowski, Robertas Šervenikas, Ruben Silva, Daniele Squeo, Piotr Sułkowski, Jan Ślęk, Johannes Willig and Tadeusz Wojciechowski.

She graduated from Agata Młynarska-Klonowska's solo singing class at the Karol Lipiński Academy of Music in Wrocław. She is a laureate of national and international competitions, including the 9th International Stanisław Moniuszko Singing Competition in Warsaw and 49th International Antonín Dvořák Singing Competition in Karlovy Vary. In 2018 she won a Coryphaeus of Polish Music award in the Best Newcomer category.

fot. / photo: Karpati&Zarewicz

Agnieszka Rehlis

Agnieszka Rehliś

mezzosopran

Jedna z najwybitniejszych polskich śpiewaczek. Ukończyła Akademię Muzyczną im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w klasie Barbary Ewy Werner. Od 2003 roku pozostaje pod opieką wokalną Dariusza Grabowskiego.

W latach 1996–2007 była solistką Opery Wrocławskiej, gdzie występowała m.in. jako Laura w premierze *Giocondy* Amilcare Ponchiello (TVP, 2003) oraz Aza w *Manru* Ignacego Jana Paderewskiego (DUX, nagroda Fryderyk w kategorii Najwybitniejsze Nagranie Muzyki Polskiej, 2004). Od 2007 roku pracuje jako artystka niezależna. Przez wiele lat specjalizowała się w muzyce oratoryjno-kantatowej, w repertuarze ma ponad 80 pozycji (od utworów Johanna Sebastiana Bacha po dzieła współczesnych kompozytorów).

Koncertowała w salach filharmonicznych w Polsce i Europie. Brała udział w wielu międzynarodowych festiwalach. Występowała z towarzyszeniem m.in.: Orkiestry Filharmonii Narodowej, Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, Sinfonii Varsovii, NDR Sinfonieorchester Hamburg (obecnie NDR Elbphilharmonie Orchester), China Philharmonic Orchestra, Orquesta Sinfónica Simón Bolívar, Orchestre Philharmonique

du Luxembourg, BBC Symphony Orchestra, Israel Symphony Orchestra Rishon LeZion, London Symphony Orchestra, Israel Camerata pod batutą wielu znakomitych dyrygentów. W latach 1999–2017 współpracowała z Krzysztofem Pendereckim.

Artystka przez wiele lat była kojarzona głównie z muzyką współczesną, jednak w 2017 roku (partia Adalgizy w *Normie* Vincenza Belliniego u boku Edity Gruberovej w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie) nastąpił istotny zwrot i rozwój jej kariery w kierunku występów operowych na światowych scenach. Zaowocowało to wieloma debiutami. Wystąpiła w *Ognistym aniele* Siergieja Prokofiewa w Opernhaus Zürich, Scottish Opera, na festiwalu w Aix-en-Provence i w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej. Wcieliła się w rolę Azuceny w *Trubadurze* Giuseppe Verdiego, odnosząc sukcesy podczas DomStufen-Festspiele w Erfurcie, w Konzert Theater Bern, Teatro de la Maestranza w Sewilli oraz w Zürich Opernhaus (z Piotrem Beczałą). Grała tytułową Carmen Georges'a Bizeta w Aalto-Musiktheater w Essen i Národním divadle w Pradze, Annę w *Trojanach* Hectora Berlioz w Semperoper Dresden, Amneris w *Aidzie* w Semperoper Dresden, Fenenę w *Nabucco* Verdiego w Bayerische Staatsoper w Monachium, Chiwrię w *Jarmarku soroczyńskim* Modesta Musorgskiego w Komische Oper Berlin, Waltraute w *Zmierzchu bogów* Richarda Wagnera w Teatro Campoamor w Oviedo. W 2022 roku z sukcesem zadebiutowała w Teatro di San Carlo w Neapolu oraz Royal Opera House w Londynie jako Amneris w *Aidzie* Verdiego pod dyktando Antonia Pappana, a także w mediolańskiej La Scali w *Borysie Godunowie* Musorgskiego pod dyktando Riccarda Chailly'ego.

W 2022 roku otrzymała Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” oraz nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury.

Agnieszka Rehliś

mezzo-soprano

One of the most outstanding Polish female singers. She graduated from Barbara Ewa Werner's class at the Karol Lipiński Academy of Music in Wrocław. Since 2003 her vocal coach has been Dariusz Grabowski.

From 1996 to 2007 she was a soloist with the Wrocław Opera, where her roles included Laura in the premiere of Ponchielli's *La Gioconda* (TVP, 2003) and Aza in Ignacy Jan Paderewski's *Manru* (DUX, Fryderyk Award for Best Recording of Polish Music, 2004). Since 2007 she has worked as an independent artist. For many years, she specialised in oratorio-cantata music, and she has more than 80 works in her repertoire (from Johann Sebastian Bach to contemporary composers).

She has sung at philharmonic halls in Poland and Europe, taken part in many international festivals and performed with such ensembles as the Warsaw Philharmonic Orchestra, Polish National Radio Symphony Orchestra, Sinfonia Varsovia, NDR Sinfonieorchester Hamburg (now NDR Elbphilharmonie Orchester), China Philharmonic Orchestra, Orquesta Sinfónica Simón Bolívar, Orchestre Philharmonique du Luxembourg,

BBC Symphony Orchestra, Israel Symphony Orchestra Rishon LeZion, London Symphony Orchestra and Israel Camerata, under the baton of many outstanding conductors. From 1999 to 2017 she worked with Krzysztof Penderecki.

For many years, Rehlis was associated mainly with contemporary music, but in 2017 the role of Adalgiza in Vincenzo Bellini's *Norma*, alongside Edita Gruberová at the Teatr Wielki – Polish National Opera (PNO) in Warsaw, brought a turning-point in her career towards operatic performances on stages across the world, with numerous debuts. She has performed in Sergey Prokofiev's *The Firebird* at the Opernhaus Zürich, Scottish Opera, Aix-en-Provence Festival and PNO, and as Azucena in Giuseppe Verdi's *Il trovatore*, enjoying success at the DomStufen-Festspiele in Erfurt, Konzert Theater Bern, Teatro de la Maestranza in Seville and Opernhaus Zürich (with Piotr Beczała). She has played the titular Carmen in Georges Bizet's opera at the Aalto-Musiktheater in Essen and Národní divadlo in Prague, Anne in Hector Berlioz's *Les Troyens* and Amneris in *Aida* at the Semperoper Dresden, Fenena in Verdi's *Nabucco* at the Bayerische Staatsoper in Munich, Khivrya in Modest Musorgsky's *The Fair at Sorochyntsi* at the Komische Oper Berlin and Waltraute in Richard Wagner's *Götterdämmerung* at the Teatro Campoamor in Oviedo. In 2022 she enjoyed successful debuts at the Teatro di San Carlo in Naples and the Royal Opera House in London as Amneris in Verdi's *Aida* under the baton of Antonio Pappano, and also at La Scala in Milan in Musorgsky's *Boris Godunov* under Riccardo Chailly.

In 2022 she was awarded the Gloria Artis Silver Medal for services to Polish culture and the Speaker of the Lower Silesia Voivodeship Assembly Prize for outstanding achievements in the field of culture.

Andrzej Lampert

tenor

Absolwent Wydziału Jazzu i Muzyki Rozrywkowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach oraz Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

W latach 2011–2022 pozostawał pod stałą opieką wokalną Heleny Łazarskiej. Jest laureatem konkursów wokalnych, m.in. III Konkursu im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy, XV Międzynarodowego Konkursu Sztuki Wokalnej im. Ady Sari w Nowym Sączu i Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Imricha Godina „Juventus Canti” (Vráble, Słowacja).

W 2013 i 2014 roku wystąpił podczas Salzburger Festspiele jako jeden z 10 nagrodzonych spośród ponad 1100 uczestników Internationale Sommerakademie – Mozarteum. Na scenie operowej zadebiutował w 2010 roku w Operze Śląskiej w Bytomiu partią Alfreda w *Traviacie* Giuseppe Verdiego, a w 2013 roku wystąpił tam jako Leński w *Eugeniuszu Onieginie* Piotra Czajkowskiego. Będąc stałym solistą Opery Krakowskiej, w której

debiutował jako Pinkerton w *Madame Butterfly* Giacoma Pucciniego, śpiewał partię: Nemorina w *Napoju miłosnym* Gaetana Donizettiego, Barinkaya w *Baronie cygańskim* Johanna Straussa (syna), Parysa w *Pięknej Helenie* Jacques'a Offenbacha, Alfreda w *Traviacie* Verdiego oraz Walthera w *Tannhäuserze* Richarda Wagnera, Don Narcisa w *Turku w Italii* Gioachina Rossiniego i Ernesta w *Don Pasquale* Donizettiego. Występuje we wszystkich teatrach operowych w kraju.

W 2017 roku został laureatem Teatralnej Nagrody Muzycznej im. Jana Kiepury w kategorii Najlepszy Śpiewak Operowy. W roku 2018 otrzymał nagrodę im. Zbigniewa Grucy przyznawaną przez „Dziennik Teatralny” oraz Złotą Maskę za rolę Romea w operze *Romeo i Julia* Charles'a Gounoda w reżyserii Michała Znanieckiego w Operze Śląskiej. W 2020 roku otrzymał nagrodę Fryderyk za współudział w nagraniu opery *Hagith* Karola Szymanowskiego z Polską Orkiestrą Radiową (obecnie: Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie) i Chórem Filharmonii Narodowej pod dyktando Michała Klauzy oraz Österreichische Musiktheaterpreis za rolę Pasterza w operze *Król Roger* Szymanowskiego w Opernhaus Graz w reżyserii Holgera Müllera-Brandesa.

Andrzej Lampert

Andrzej Lampert

tenor

A graduate of the Jazz and Popular Music Faculty of the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice and the Vocal-Acting Faculty of the Krzysztof Penderecki Academy of Music in Cracow.

From 2011 to 2022 his vocal tutor was Helena Łazarska. He is a laureate of numerous singing competitions, including the 3rd Ignacy Jan Paderewski Competition in Bydgoszcz, the 15th International Ada Sari Singing Competition in Nowy Sącz and the 'Iuventus Canti' International Singing Competition in Vrąble, Slovakia.

In 2013 and 2014 he appeared at the Salzburger Festspiele as one of the ten prize-winners among more than 1100 participants in the Internationale Sommerakademie – Mozarteum. He made his operatic debut in 2010 at the Silesian Opera in Bytom in the part of Alfredo in Giuseppe Verdi's *La traviata*, and in 2013 he performed there as Lensky in Pyotr Tchaikovsky's *Eugene Onegin*. As a regular soloist of the Cracow Opera, where he debuted as Pinkerton in Giacomo Puccini's *Madame Butterfly*, he has sung the

parts of Nemorino in Gaetano Donizetti's *L'elisir d'amore*, Barinkay in Johann Strauss II's *Der Zigeunerbaron*, Paris in Jacques Offenbach's *La belle Hélène*, Alfredo in Verdi's *La traviata*, Walther in Richard Wagner's *Tannhäuser*, Don Narciso in Gioachino Rossini's *Il Turco in Italia* and Ernesto in Donizetti's *Don Pasquale*. He has performed at all the opera houses in Poland.

In 2017 he was crowned Best Opera Singer in the Jan Kiepura Music Theatre Awards. In 2018 he won the Zbigniew Gruca Prize awarded by the *Dziennik Teatralny* and the Gold Mask for his performance as Romeo in Charles Gounod's opera *Roméo et Juliette*, directed by Michał Znaniecki at the Silesian Opera. In 2020 he won one of the Polish record industry's Fryderyk awards for his participation in a recording of Karol Szymanowski's opera *Hagith* with the Polish Radio Orchestra and Warsaw Philharmonic Choir under the baton of Michał Klauza and also the Österreichische Musiktheaterpreis for the role of the Shepherd in Szymanowski's opera *King Roger* at the Opernhaus Graz, directed by Holger Müller-Brandes.

foto. / photo: Karpati&Zarewicz

Łukasz Goliński

Łukasz Goliński

baryton

Absolwent Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku w klasie śpiewu solowego Floriana Skulskiego (2006). Umiejętności wokalne doskonalił na kursach mistrzowskich we Florencji, m.in. podczas I Międzynarodowego Kursu Mistrzowskiego organizowanego przez Fondazione Romualdo Del Bianco i prowadzonego przez Rolanda Paneraia oraz na kursach pod okiem Katii Ricciarelli i Salvatore Fisichelli.

Laureat Nagrody Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego (2011), finalista oraz zdobywca nagrody dla najlepszego polskiego śpiewaka podczas Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Stanisława Moniuszki (2013). Był dwukrotnie nominowany do Teatralnej Nagrody Muzycznej im. Jana Kiepury. W 2006 roku debiutował na deskach Opery Bałtyckiej w Gdańsku partią Zbigniewa w *Strasznym dworze* Moniuszki, co zaowocowało stałą współpracą z tym teatrem. W tym samym roku został solistą Opery Nova w Bydgoszczy, gdzie wystąpił w premierowym spektaklu opery *Manru* Ignacego Jana Paderewskiego, która po raz pierwszy w historii fonografii została zarejestrowana w technice DVD (DUX, 2011). Podczas Bydgoskiego Festiwalu Operowego

śpiewał w premierach: *Napój miłosnego* Gaetana Donizettiego (Belcore), *Giocondy* Amilcare Ponchiellego (Alvise) i *Cyganerii* Giacomina Pucciniego (Marcello). Uczestni-
czył w tournée po Holandii i Belgii, biorąc udział w wystawieniach *Madame Butterfly*
Pucciniego (2007) i *Traviaty* Giuseppe Verdiego (2009).

W 2017 roku, z udziałem Chóru i Orkiestry Accademii Nazionale di Santa Cecilia pod
batutą Antonia Pappana, zaśpiewał tytułową rolę w operze Karola Szymanowskiego
Król Roger na koncertach inauguracyjnych otwarcie 80. sezonu symfonicznego w Rzymie.
W tym samym roku był tytułowym Falstaffem w operze Giuseppe Verdiego w Operze
Nova w Bydgoszczy.

W swoim repertuarze ma takie partie, jak Janusz w *Halce* Stanisława Moniuszki, Belcore
i Dulcamara w *Napój miłosnym* Gaetana Donizettiego, Homonay w *Baronie cygańskim*
Johanna Straussa (syna), Marcello i Colline w *Cyganerii* Giacomina Pucciniego, Tonio
w *Pajacach* Ruggera Leoncavalla, Lord Cecil w *Marii Stuart* Donizettiego, Selim w *Turku*
w *Italii* Gioachina Rossiniego, Gajolo w *Fosce* Antônia Carlosa Gomesa, Escamillo
w *Carmen* Georges'a Bizeta, tytułowa rola w *Królu Rogerze* Karola Szymanowskiego oraz
tytułowa rola w *Falstaffie* Giuseppe Verdiego.

Łukasz Goliński

baritone

A graduate of Florian Skulski's solo singing class at the Stanisław Moniuszko Academy of Music in Gdańsk (2006). He honed his vocal skills in masterclasses in Florence, including at the 1st International Masterclass Course organised by the Fondazione Romualdo Del Bianco and led by Roland Panerai, and on courses given by Katia Ricciarelli and Salvatore Fisichella.

A laureate of the Speaker of Kujawy-Pomerania Voivodeship Assembly Prize (2011) and a finalist in the International Stanisław Moniuszko Singing Competition, where he also won the special prize for a Polish singer (2013), he has twice been nominated for a Jan Kiepura Theatre Music Award. In 2006 he made his debut at the Baltic Opera in Gdańsk as Zbigniew in Moniuszko's *The Haunted Manor*, which led to regular work with that company. That same year, he became a soloist with Opera Nova in Bydgoszcz, where he appeared in a new production of Ignacy Jan Paderewski's opera *Manru*, which was recorded onto DVD for the first time (DUX, 2011). During the Bydgoszcz Opera Festival, he has sung in new productions of Gaetano Donizetti's *L'elisir d'amore* (Belcore),

Amilcare Ponchielli's *La Gioconda* (Alvise) and Giacomo Puccini's *La bohème* (Marcello). He has toured the Netherlands and Belgium, taking part in performances of Puccini's *Madame Butterfly* (2007) and Giuseppe Verdi's *La traviata* (2009).

In 2017, with the Choir and Orchestra of the Accademia Nazionale di Santa Cecilia under the baton of Antonio Pappano, he sang the titular role in Karol Szymanowski's opera *King Roger* in concerts inaugurating the 80th symphonic season in Rome. That same year, he also performed as the titular Falstaff in Verdi's opera at the Opera Nova in Bydgoszcz.

His repertoire contains such roles as Janusz in Moniuszko's *Halka*, Belcore and Dulcimar in *Lelisir d'amore*, Homonay in Johann Strauss II's *Der Zigeunerbaron*, Marcello and Colline in *La bohème*, Tonio in Ruggero Leoncavallo's *Pagliacci*, Lord Cecil in Donizetti's *Maria Stuart*, Selim in Gioachino Rossini's *Il Turco in Italia*, Gajolo in Antônio Carlos Gomes's *Fosca*, Escamillo in Georges Bizet's *Carmen*, and the titular roles in *King Roger* and *Falstaff*.

Ewa Wilczyńska

fortepian

Ukończyła Akademię Muzyczną im. Fryderyka Chopina w Warszawie (1991 – dyplom z wyróżnieniem na Wydziale Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki; 1993 – dyplom na Wydziale Instrumentalno-Pedagogicznym Filii w Białymstoku, specjalność: fortepian).

Od 1991 roku jest korepetytorem pianistą w Chórze Filharmonii Narodowej w Warszawie, z którym odbyła liczne tourné koncertowe. Współpracowała ponadto w charakterze pianisty akompaniatora z Warszawskim Chórem Chłopięcym i Męskim prowadzonym przez Krzysztofa Kusiela-Moroza – z zespołem tym występowała w Japonii (1999, 2003), Niemczech (2000, 2002) i Norwegii (2002). Koncertowała także z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Narodowej, realizując partie fortepianu w wielu dziełach symfonicznych i wokalnie-instrumentalnych. Brała udział w Festiwalach Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień” oraz w Forum Lutosławskiego.

Oprócz ożywionej działalności artystycznej Ewa Wilczyńska zajmuje się również pracą naukową i pedagogiczną. Jest autorką publikacji z zakresu teorii muzyki (kształcenie słuchu) i doktorem tej specjalności na macierzystej uczelni.

Jako pracownik Filharmonii Narodowej otrzymała w 2003 roku odznakę „Zasłużony Działacz Kultury”, a w roku 2011 – Medal Srebrny za Długoletnią Służbę.

Ewa Wilczyńska

Ewa Wilczyńska

piano

A graduate of the Fryderyk Chopin Academy (now University) of Music in Warsaw (1991 – diploma with distinction from the Faculty of Composition, Conducting and Music Theory; 1993 – diploma from the Instrumental-Pedagogical Faculty, Białystok branch, speciality: piano).

Since 1991 she has been repetiteur for the National Philharmonic Choir in Warsaw, with which she has toured on many occasions. She has worked as an accompanist for the Warsaw Boys' and Men's Choir led by Krzysztof Kusiel-Moroz, appearing with that ensemble in Japan (1999, 2003), Germany (2000, 2002) and Norway (2002). She has also appeared in concert with the Warsaw Philharmonic Symphony Orchestra, performing the piano part in many symphonic and vocal-instrumental works, and also participated in the 'Warsaw Autumn' Festival of Contemporary Music and the Lutosławski Forum.

Besides her intense artistic career, Ewa Wilczyńska also pursues scholarly and teaching work. She has written publications on music theory (ear training) and is a doctor of music theory at her alma mater.

As an artist with the Warsaw Philharmonic, in 2003 she received the Zasłużony Działacz Kultury badge for services to Polish culture, and in 2011 a Silver Medal for Long Service.

fot. / photo: Helena Siadlak

Agnieszka Kopacka-Aleksandrowicz

Agnieszka Kopacka-Aleksandrowicz

fortepian

Pianistka i kameralistka. Absolwentka warszawskiej Akademii Muzycznej w klasie fortepianu Kazimierza Gierżoda i kameralistyki fortepianowej Mai Nosowskiej. W latach 1994–1998 związana z Chórem Filharmonii Narodowej jako pianista korepetytor. Obecnie wykładowca warszawskiego Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina. Swoją pasję pedagogiczną rozwija ponadto w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina oraz Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Grażyny Bacewicz w Warszawie. Za pracę akompaniatorską i działalność kameralną została wyróżniona w wielu konkursach i na festiwalach muzycznych. Jako kameralistka współpracuje z instrumentalistami różnych specjalności, jednak w centrum jej muzycznych zainteresowań znajduje się repertuar przeznaczony na instrumenty dęte i fortepian. Aby popularyzować mało w Polsce znaną, a niezwykle ciekawą, kameralną literaturę muzyczną napisaną właśnie na te instrumenty, zainicjowała powstanie sekstetu Gruppo di Tempera, w którym fortepianowi towarzyszy klasyczny kwintet dęty. Zespół z powodzeniem koncertuje w Polsce i za granicą, a w swoim dorobku ma dwie płyty z muzyką francuską i polską.

Ważnym obszarem jej działalności jest współpraca z orkiestrami – Sinfonią Varsovią, Orkiestrą Polskiego Radia, Orkiestrą Filharmonii Narodowej, NFM – Filharmonią Wrocławską i Orkiestrą Leopoldinum, Sinfoniettą Cracovią, a także takimi dyrygentami, jak Valery Gergiev, Jerzy Semkow, Krzysztof Penderecki, Andrzej Boreyko, Jacek Kasprzyk, Marc Minkowski, Jerzy Maksymiuk, Antoni Wit, Marek Janowski i Ennio Morricone (towarzysząc wybitnym solistom: Krystian Zimerman, Maxim Vengerov, Anne-Sophie Mutter, Augustin Hadelich, a także Andrea Bocelli czy Tori Amos).

Jako muzyk orkiestrowy bierze udział w wielu koncertach krajowych i zagranicznych, jak również w nagraniach płytowych i archiwalnych. W tym zakresie ściśle współpracuje z Orkiestrą Polskiego Radia w Warszawie (dawniej: Polska Orkiestra Radiowa), nagrywając muzykę filmową (m.in. muzyka Jana A.P. Kaczmarka) i telewizyjną. Muzyka do filmu *Kamerdyner* Antoniego Komasy-Łazarkiewicza, nagrana z jej udziałem, zdobyła nagrodę Fryderyk.

Agnieszka Kopacka-Aleksandrowicz

piano

A pianist and chamber musician. A graduate of Kazimierz Gierzod's piano class and Maja Nosowska's chamber music class at Warsaw Academy of Music. From 1994 to 1998 she worked as a répétiteur with the Warsaw Philharmonic Choir. She now teaches at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw. She also pursues her passion for teaching at the Fryderyk Chopin State School of Music and the Grażyna Bacewicz State School of Music in Warsaw. For her piano accompaniment and chamber work, she has received many distinctions in music competitions and festivals. As a chamber musician, she has worked with instrumentalists of various specialities, but her musical interests are centred on repertoire for wind instruments and piano. In order to popularise the extremely interesting repertoire for such forces, little known in Poland, she set up the Gruppo di Tempera sextet, in which the piano is accompanied by a classic wind quintet. Gruppo di Tempera has performed with success in Poland and abroad, and has two discs of French and Polish music to its name.

One important area of Kopacka-Aleksandrowicz's work is performing with orchestras: Sinfonia Varsovia, Polish Radio Orchestra, Warsaw Philharmonic Orchestra, NFM Wrocław Philharmonic, Sinfonietta Cracovia and NFM Leopoldinum Orchestra, under such conductors as Valery Gergiev, Jerzy Semkow, Krzysztof Penderecki, Andrzej Boreyko, Jacek Kasprzyk, Marc Minkowski, Jerzy Maksymiuk, Antoni Wit, Marek Janowski and Ennio Morricone, alongside such outstanding soloists as Krystian Zimerman, Maxim Vengerov, Anne-Sophie Mutter and Augustin Hadelich, as well as Andrea Bocelli and Tori Amos.

As an orchestral musician, she has taken part in many concerts at home and abroad, and also in disc and archive recordings. In this domain, she works closely with the Polish Radio Orchestra, recording music for film (Jan A.P. Kaczmarek) and television. Antoni Komasa-Lazarkiewicz's music to the film *The Butler*, on which Kopacka-Aleksandrowicz plays, won one of the Polish record industry's Fryderyk awards.

Piotr Wilczyński

fisharmonia

Ukończył Akademię Muzyczną w Warszawie w klasie organów Joachima Grubicha i klawesynu Leszka Kędrackiego. Swoje umiejętności doskonalił podczas licznych międzynarodowych kursów mistrzowskich (organy, klawesyn) z udziałem Guya Boveta, Knuda Vada, Jeana Guillou, Michaela Radulescu i innych. Zainteresowania wykonawstwem muzyki dawnej pogłębiał w Amsterdamie pod kierunkiem Marie i Gustava Leonhardów oraz Boba van Asperena, a także podczas kursów prowadzonych przez muzyków Orkiestry XVIII Wieku Fransa Brüggena. W latach 1995–1999 był kierownikiem artystycznym i współorganizatorem Białostockiej Orkiestry Kameralnej im. Jana Klemensa Branickiego, specjalizującej się w wykonawstwie muzyki baroku i wczesnego klasycyzmu. W latach 1994–2009 pełnił funkcję organisty kantora kościoła św. Benona w Warszawie, w którym prowadził zespół wokalny Bennonitae Cantantes i organizował koncerty muzyki sakralnej. Od 1995 roku jest wykładowcą Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. W tej roli wielokrotnie występował podczas Międzynarodowej Letniej Akademii Muzyki Dawnej w Wilanowie.

Współpracuje z wieloma zespołami instrumentalnymi i wokalnymi, specjalizującymi się w interpretacji zarówno muzyki dawnej, jak i dzieł epok późniejszych. Jako organista brał udział w licznych koncertach symfonicznych i oratoryjnych, nagraniach, transmisjach radiowych, internetowych oraz w rekonstrukcjach dzieł dawnych kompozytorów, jak również prawykonaniach kompozycji współczesnych. Od lat współpracuje z renomowanymi zespołami, takimi jak Orkiestra i Chór Filharmonii Narodowej, Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie (dawniej: Polska Orkiestra Radiowa), Sinfonia Varsovia, Sinfonia Iuventus, Concerto Polacco, La Tempesta, Il Tempo, a także z wieloma dyrygentami (Andrzej Boreyko, Martin Haselböck, Michaił Jurowski, Jacek Kasprzyk, Ton Koopman, Jerzy Maksymiuk, Krzysztof Penderecki, Helmuth Rilling, Christopher Warren i Antoni Wit). Jako organista i klawesynista występuje na licznych prestiżowych festiwalach muzycznych w kraju i za granicą.

Piotr Wilczyński

Piotr Wilczyński

harmonium

A graduate of Joachim Grubich's organ class and Leszek Kędracki's harpsichord class at Warsaw Academy of Music. He honed his skills on numerous international masterclasses in organ and harpsichord with such artists as Guy Bovet, Knud Vad, Jean Guillou and Michael Radulescu. He pursued his interest in the performance of early music in Amsterdam, under the guidance of Marie and Gustav Leonhard and Bob van Asperen, and also on courses run by musicians from Frans Brüggen's Orchestra of the 18th Century. From 1995 to 1999 he was artistic director and co-organiser of the Jan Klemens Branicki Chamber Orchestra of Białystok, specialising in the performance of Baroque and early Classical music. From 1994 to 2009 he was organist and cantor of St Benno's in Warsaw, where he ran the Bennonitae Cantantes vocal ensemble, organising concerts of sacred music. Since 1995 he has taught at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw. In that capacity, he has appeared many times at the International Summer Academy of Early Music in Wilanów.

He works with many instrumental and vocal ensembles specialising in the interpretation of both early music and works of later eras. As an organist he has participated in many symphonic and oratorio concerts, recordings, radio and Internet broadcasts, and also reconstructions of works by early composers, as well as first performances of contemporary compositions. For many years he has worked with numerous renowned ensembles, such as the Warsaw Philharmonic Orchestra and Choir, Polish Radio Orchestra in Warsaw, Sinfonia Varsovia, Sinfonia Juventus, Concerto Polacco, La Tempesta and Il Tempo, with many conductors (Andrzej Boreyko, Martin Haselböck, Michail Jurowski, Jacek Kasprzyk, Ton Koopman, Jerzy Maksymiuk, Krzysztof Penderecki, Helmuth Rilling, Christopher Warren and Antoni Wit). As an organist and harpsichordist, he has performed at many prestigious music festivals at home and abroad.

Nagranie odbyło się podczas koncertów
18 i 19 maja 2018 roku w Sali Koncertowej
Filharmonii Narodowej. /
Recorded in concert on 18th and
19th May 2018 at the Warsaw
Philharmonic Concert Hall.

Reżyseria nagrań, montaż i mastering /
Production, editing and mastering
Andrzej Sasin, Aleksandra Nagórko

Dział Wydawniczy
Filharmonii Narodowej /
Warsaw Philharmonic
Publishing Department

Kierownik działu / Head of Department
Ewa Chamczyk

Koordinacja projektu / Project coordination
Anna Torebko

Redakcja / Editing
**Ewa Chamczyk, Anna Torebko,
Dorota Żórawska-Dobrowolska**

Korekta tekstów polskich /
Proofreading of Polish texts
Anna Kaniewska

Tłumaczenie i korekta tekstów angielskich /
Translation and revision of English texts
John Comber

Projekt graficzny / Graphic design
beton.

Wydawcą *Petite messe solennelle*
Gioachina Rossiniego jest Carus-Verlag
Stuttgart.

The publisher of *Petite messe solennelle*
by Gioachino Rossini is Carus-Verlag
Stuttgart.

 Carus

Wszystkie prawa autorskie i prawa
producenta do nagranych utworów
zastrzeżone. Kopiowanie, wynajmowanie,
wypożyczenie, wykorzystywanie tego
nośnika do publicznych odtworzeń
i nadań RTV bez zezwolenia zabronione.
All copyright and producer's rights to
the recorded works are reserved.
Copying, hiring, lending and using this
record for public performance and radio
or television broadcasting is prohibited.

FN 05 / ACD 318

© 2023 Filharmonia Narodowa

© 2023 CD Accord

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Filharmonia
Narodowa

 Carus

